

VENDIM
Nr.18, datë 19.7.2005

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Gjergj Sauli	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Alfred Karamuço	Anëtar i “ “
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Vjollca Meçaj	Anëtare e “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, në datën 17.1.2005, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.25/5 Akti që i përket:

KËRKUES: KUJTIM ÇASHKU, përfaqësuar nga avokat Viktor Konomi, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. NEZIR E SHPËTIM STËRMASI, përfaqësuar nga avokat Edmond Hicka, me prokurë të posaçme.

2. NERMIN STERMASI, në mungesë.

3. ALAUDIN, LUMTURI, SHYRETE, YLLKA, HAMZA E PRANVERA BOKSI, përfaqësuar nga avokat Enver Qafmolla, me prokurë.

4. KOMISIONI I KTHIMIT DHE I KOMPENSIMIT TË PRONAVE, TIRANË

OBJEKTI: Shfuqizimi si antikushtetues i vendimit nr.304, datë 13.1.2004 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

Pala kërkuese ka parashtruar këto shkaqe për papajtueshmërinë me Kushtetutën të vendimit të mësipërm:

- Kolegji Civil ka shkelur parimin e gjykimit brenda një afati të arsyeshëm, të parashikuar nga neni 42/2 i Kushtetutës. Zvarritja e gjykimit favorizon palën e paditur, duke shkelur kështu edhe parimin e gjykimit nga një gjykatë e paanshme;

- Në këtë gjykim është shkelur edhe parimi i gjykatës kompetente, sepse ky parim përfshin edhe gjykimin me kompetencë profesionale;

- Gjykata e Lartë, ka marrë atributet e një gjykate fakti, duke dalë jashtë natyrës së saj si gjykatë e ligjit.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Petrit Plloçi, përfaqësuesit e kërkesit, të subjekteve të interesuara dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Me vendimin nr.1348, datë 14.12.2001, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka prishur vendimin nr.4, datë 26.7.2000 të Gjykatës së Apelit, Tiranë dhe e ka dërguar çështjen për rigjykim po në këtë gjykatë me tjetër trup gjykues.

Gjykata e Apelit, Tiranë, me vendimin nr.17, datë 16.9.2002, ka vendosur lejimin e pjesëtimit të dy trojeve, respektivisht prej 651 m² dhe 48 m², si dhe të një banese dykatëshe, prona këto të

ndodhura në Rr. “Q.Stafa”, Tiranë, në mënyrën siç përshkruhet në pjesën urdhëruese të këtij vendimi.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.304, datë 13.1.2004, ka vendosur prishjen e vendimit të mësipërm të Gjykatës së Apelit, Tiranë dhe pushimin e gjykimit të çështjes.

Vendimin e Kolegjit Civil, kërkuesi e konsideron si rrjedhojë e një procesi jo të rregullt ligjor.

Gjykata Kushtetuese, duke marrë parasysh të dhënat lidhur më sa më sipër, vlerëson se, në kuptimin që i jep të drejtës për një proces të rregullt ligjor neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut, pretendimet e kërkuarit janë të pabazuara.

Me këtë rast, Gjykata Kushtetuese rithekson se, e drejta për një proces të rregullt ligjor, luan rol qendror në sistemin e mbrojtjes së të drejtave të njeriut. Realizimi i kësaj të drejte shfaqet në aspekte të ndryshme, ndërmjet të cilave, një vend të rëndësishëm zë edhe respektimi i parimeve të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur, e paanshme, e caktuar me ligj.

Për të verifikuar nëse është shkelur parimi i gjykimit brenda një afati të arsyeshëm, Gjykata Kushtetuese e sheh me vend të aplikojë kriteret që ka zhvilluar Gjykata Europiane për të Drejtat e Njeriut, e cila në këtë drejtim ka adaptuar një trajtim *in concreto*, duke u shprehur se, “arsyeshmëria e zgjatjes së procesit duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të veçanta të çështjes, duke pasur parasysh, sidomos, kompleksitetin e çështjes, sjelljen e aplikantit, si dhe sjelljen e autoriteteve kompetente”¹

Duke shqyrtuar materialet e dosjes, si dhe parashtrimet në ankim gjatë seancës, Gjykata arrin në konkluzionin se në rastin në shqyrtim, nuk vërtetohet shkelje e parimit të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm.

Gjykata Kushtetuese vëren se, gjykatat e juridiksionit të zakonshëm kanë pasur për shqyrtim një çështje civile komplekse. Konkretisht, konstatohet se këtyre gjykatave u janë paraqitur një padi dhe një kundërpadi dhe në gjykim kanë marrë pjesë një numër i madh palësh, të cilat kanë paraqitur një sërë pretendimesh. Përveç sa më sipër, në zgjatjen e procesit ka ndikuar edhe fakti se kjo çështje, mbi bazën e ankimeve, ka kaluar dy herë të gjitha instancat gjyqësore.

Gjykata Kushtetuese vlerëson gjithashtu se, edhe pretendimi për shkeljen e parimit të gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj, i cili sipas tij, përfshin edhe gjykimin me kompetencë profesionale, nuk u provua nga shqyrtimi i çështjes.

Lidhur me nocionin gjykatë e caktuar me ligj, Gjykata Kushtetuese konstaton se, kjo shprehje mbulon jo vetëm bazën ligjore për vetë ekzistencën e kësaj gjykate, por në çdo rast edhe mënyrën e formimit të trupit gjykues.² Në këtë vështrim, në asnjërin prej këtyre aspekteve kërkuesi nuk ka pasur pretendime. Për pasojë, Gjykata Kushtetuese vlerëson se, në rast se një gjykatë plotëson kriteret e mësipërme të një gjykate të caktuar me ligj, atëherë natyrshëm prezumohet aftësia profesionale e gjyqtarëve, të cilët janë në përbërje të kësaj gjykate.

Kërkuesi ka pretenduar gjithashtu se, në rastin në shqyrtim, Gjykata e Lartë ka marrë atributet e një gjykate fakti. Gjykata Kushtetuese konstaton se edhe ky pretendim nuk është i bazuar. Në rastin konkret, Gjykata e Lartë bazuar në dispozitat procedurale civile (neni 485/e) ka vendosur pushimin e gjykimit. Për pasojë, kjo Gjykatë ka bërë një vlerësim ligjor të rasteve të pushimit të gjykimit, gjë që është në natyrën e gjykimit që bëhet në këtë instancë.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të neneve 131/f dhe 134/g të Kushtetutës si dhe nenit 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

¹. Vendimi Kemmache v. France, i 27 Nëntor 1991, paragr.60.

². Vendim i G.J.E.D.NJ. në çështjen *Posokhov v. Russia*, i dt.4.6.2003, paragr.39.

MENDIMI I PAKICËS

Për zgjidhjen e çështjes me kërkues zotin Kujtim Çashku, kam mendim të ndryshëm nga ai i shumicës. Shumica duhej ta vlerësonte të pranueshëm pretendimin e parashtruar nga kërkuesi për dhunim të së drejtës kushtetuese për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm, si një element të procesit të rregullt ligjor.

Në nenin 42, paragrafi 2 të Kushtetutës, sanksionohet se “Kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe të interesave të tij kushtetuese dhe ligjore ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj.”

Koncepti kushtetues i afatit të arsyeshëm është i sanksionuar, gjithashtu edhe në nenin 6, paragrafi 1 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

Sikundër është pretenduar nga kërkuesi, gjë që rezultoi edhe nga aktet e dosjes gjyqësore, procedurat gjyqësore në këtë çështje kanë zgjatur për një kohë relativisht të gjatë. Padia nga pala kërkuese është ngritur para gjykatës kompetente në vitin 1996 dhe pikërisht atëherë, kur gjykata e apelit dha përfundimisht vendimin nr.17, datë 16.9.2002, që zgjidhte konfliktin në mes palëve. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin e datës 19.1.2004 prishi vendimin e gjykatës së apelit dhe vendosi pushimin e gjykimit të çështjes.

Me këtë zgjidhje të bërë nga Gjykata e Lartë, mosmarrëveshja civile midis palëve të këtij gjykimi ka mbetur e pazgjidhur, sepse procedurat gjyqësore të zhvilluara për afro 10 vjet nuk kanë vlerë dhe se pala e interesuar (kërkuesit), megjithëse i duhet të nisë procedurat gjyqësore nga e para, përsëri nuk do të realizojë të drejtën e tij, sepse nuk ka prova të tjera, veç atyre që kish paraqitur në gjykimin e mëparshëm. Për rrjedhojë, kjo humbje kohe, sikurse pretendon kërkuesi, i ka sjellë atij privimin e së drejtës për të zotëruar dhe përdorur pronën e vet.

Në rastin në gjykim, edhe pse çështja deri diku ka qenë e komplikuar dhe palët, veçanërisht pala kërkuese, nuk kanë dhënë shkak për zvarritje të pajustificuara të procesit gjyqësor, vonesa në zgjidhjen e çështjes ka ardhur kryesisht si pasojë e kalimeve të saj nga gjykata e apelit në Gjykatën e Lartë dhe anasjelltas. Është e vërtetë se ankimet janë ushtruar nga palët, por këto nuk kanë pasur qëllim zvarritjen e procesit, por faktin se ishin të pakënaqura nga zgjidhjet e bëra nga gjykata.

Zvarritja e gjykimit të çështjes është bërë nga Gjykata e Lartë. Kjo gjykatë arrin në përfundimin se gjykata e apelit duhej të kishte vendosur pushimin e gjykimit të çështjes në kushtet, kur nuk kishte asnjë pengesë nga ligji procedural që këtë ta vendoste vetë qysh në gjykimin e parë.

Edhe në rigjykim, Gjykata e Lartë duhej të zgjidhte çështjen përfundimisht e jo të vendoste pushimin e gjykimit, pasi palët, veç provave të paraqitura, nuk kishin prova të tjera dhe sikundër pranohet në vendimin e saj, bazuar në dokumentin hipotekor, palët janë bashkëpronarë të truallit mbi të cilin është ngritur një shtëpi banimi para vitit 1932 dhe për pasojë, ata janë bashkëpronarë të gjithçkaje që ngrihet mbi të, pra, edhe mbi ndërtesën e banimit, të cilën e zotërojnë dhe administrojnë që nga ajo kohë qetësisht dhe pa ndonjë pretendim nga persona të tjerë.

Nga ky këndvështrim, kuptohet qartë se zvarritja dhe ndërlikimet janë rrjedhojë e mënyrës se si gjykata ka administruar çështjen konkrete, pa pasur parasysh kërkesën e Kushtetutës dhe të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut, për respektimin e afatit të arsyeshëm si një komponent i procesit të rregullt ligjor.

Prandaj, vendimi i Gjykatës Kushtetuese duhej të ishte i tillë, që të ndërpriste vazhdimin e shkëlqes kushtetuese, duke e cilësuar procesin e parregullt, gjë që do të evitonte një kohëzgjatje tjetër të pajustificuar për përfundimin e këtij procesi gjyqësor.

KRYETAR
Gj. Sauli